

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Landtong Rozenburg

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

4 maart 2019 / projectnummer: 3356

1. Beoordeling van de aanvulling op het MER

Initiatiefnemer Eneco wil het reeds bestaande windpark landtong Rozenburg opschalen¹. Eneco wil de bestaande windturbines vervangen door nieuwe windturbines met meer vermogen. Daarnaast wil de initiatiefnemer in het verlengde van de bestaande windturbines nieuwe windturbines plaatsen op de landtong. Voor de besluitvorming over de omgevingsvergunning door de gemeente Rotterdam is een MER opgesteld.

In een eerder advies constateerde de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'²) dat de informatie in het MER nog niet compleet was. Zo was nog niet volledig duidelijk wat de effecten zijn op verschillende vlermuizenpopulaties en wat de veiligheidsrisico's zijn op de buisleidingen en voor de risicovolle installaties (ligplaatsen en steigers). Ook waren de milieugevolgen niet beoordeeld ten opzichte van de bestaande situatie, waardoor het onduidelijk was in hoeverre de onderzochte alternatieven leiden tot een verbetering of verslechtering ten opzichte van het bestaande windturbinepark. Op basis van deze bevindingen van de Commissie heeft de initiatiefnemer een aanvulling op het MER geschreven. Vervolgens heeft DCMR namens de gemeente Rotterdam de Commissie gevraagd om de aanvulling op het rapport opnieuw te beoordelen. In dit advies geeft de Commissie aan of de aanvullende milieu-informatie voldoende is om een goed onderbouwd besluit te kunnen nemen over het initiatief.

Figuur 1: Overzichtskaart voorkeursalternatief Windpark Landtong Rozenburg

¹ In het MER 'repowering' genoemd.

² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door projectnummer [3356](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

Is met de aanvulling op het MER de milieu-informatie nu compleet en van voldoende kwaliteit?

In een aparte oplegnotitie heeft de initiatiefnemer per eerder geconstateerde tekortkoming aanvullende informatie gegeven. Door de aanvullingen is nu duidelijk dat het voorkeursalternatief uitvoerbaar is binnen de Wet natuurbescherming. De sterftennorm voor de rosse vleermuizenpopulatie en ruige dwergvleermuizenpopulatie wordt niet overschreden. Ten tweede is aangegeven dat de informatie over de veiligheidsrisico's, en daarmee of het voorkeursalternatief uitvoerbaar is, momenteel wordt onderzocht en dat dit voorafgaand aan de besluitvorming beschikbaar komt. Tenslotte is de beoordelingssystematiek aangepast, waardoor nu duidelijker is hoe het initiatief en de onderzochte alternatieven zich verhouden tot het bestaande windturbinepark. Hierdoor is er een beter inzicht in de verwachte milieueffecten van het initiatief.

Met de aanvulling op het MER is nu voldoende milieu-informatie beschikbaar om een weloverwogen besluit te kunnen nemen over de omgevingsvergunning. Het besluit is nog wel afhankelijk van de uitkomsten van de veiligheidsrisicoanalyses en het overleg met de leidingbeheerder.

De Commissie licht haar beoordeling van de aanvulling in het volgende hoofdstuk verder toe. Dit advies gaat alleen in op de tekortkomingen van het MER die de Commissie eerder heeft geconstateerd. De aanbevelingen in het eerdere advies heeft gesteld, blijven daarmee van kracht.

Waarom m.e.r?

Om de milieugevolgen van de vergunning voor het nieuwe windpark te kunnen beoordelen is een MER opgesteld. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam voert deze beoordeling uit (bevoegd gezag).

Waarom een advies door de Commissie?

De DCMR heeft namens de gemeente Rotterdam de Commissie m.e.r. gevraagd het MER te toetsen op kwaliteit en volledigheid.

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Dat is in dit geval Eneco.

Eerdere adviezen

De Commissie m.e.r. heeft op 7 februari 2019 een advies uitgebracht over de kwaliteit van het MER. Dit advies is beschikbaar op <https://commissiemer.nl/adviezen/3356>.

2. Toelichting op de beoordeling

2.1 Referentiesituatie en beoordelingssystematiek

In de aanvulling op het MER zijn de alternatieven nu beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de bestaande feitelijke situatie, dus inclusief de 10 huidige windturbines³. Door deze aanvulling is nu beter inzichtelijk hoe de alternatieven en het voorkeursalternatief zich verhouden tot de bestaande situatie, of er dus – per alternatief – sprake is van een relatieve verbetering of verslechtering. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar gekomen.

De Commissie merkt wel op dat bij de score van ecologie geen nieuwe legenda is geplaatst, waardoor de legenda uit het MER nog steeds van kracht blijft. De legenda voor beschermde soorten gaat uit van:

- een dubbelvoudige min ('--') wordt gescoord als er meer dan 150 vogel- en vleermuisslachtoffers per jaar te verwachten zijn;
- een enkelvoudige min ('-') als er tussen 1 en 150 vogel- en vleermuisslachtoffers per jaar verwacht worden;
- geen effect ('0') als er geen vogel- en vleermuis slachtoffers zullen vallen.

In de aanvulling op het MER wordt vervolgens het effect op beschermde soorten gescoord op 'geen effect' ('0'), terwijl er wel additionele vogel- en vleermuisslachtoffers zijn te verwachten ten opzichte van de bestaande situatie (referentiesituatie)⁴. De Commissie beveelt aan deze score voor de effecten op beschermde soorten voor de desbetreffende alternatieven aan te passen in een enkelvoudige min ('-'), en dit voorafgaand aan de besluitvorming nader toe te lichten.

2.2 Externe veiligheid

In de aanvulling op het MER ontbreekt nog een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) voor het voorkeursalternatief, zowel voor de vier aanwezige buisleidingen als ook voor de omliggende risicovolle installaties (zoals steigers en ligplaatsen). Hierdoor is het nog niet duidelijk of het voornemen uitvoerbaar is. Echter, in de aanvulling op het MER is aangegeven dat er momenteel nieuwe QRA-berekeningen worden uitgevoerd door de beheerder van de buisleidingen, en dat de beheerder een advies daarover zal uitbrengen aan de gemeente. Deze nieuwe QRA's worden vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De Commissie is van mening dat het proces goed in de aanvulling is beschreven, en dat duidelijk is aangegeven dat besluitvorming over dit project pas plaatsvindt nadat de QRA en het bijbehorende advies van de leidingbeheerder is ontvangen.

Voor de risicovolle installaties (ligplaatsen en steigers) geeft de aanvulling op het MER aan dat geen QRA wordt uitgevoerd, vanwege het fluctueren van het gebruik van de ligplaatsen en steigers. Dit betekent dat ook de veiligheidsrisico's fluctueren. Er is een rekentool beschikbaar die op basis van actuele gebruiksgegevens bepaalt of de risico's acceptabel zijn én blijven. De trefkansen van de windturbines zullen worden meegenomen in deze rekentool.

---

³ In het eerdere MER was de referentiesituatie de situatie zonder windturbines, waardoor het niet duidelijk was in hoeverre de drie alternatieven en het voorkeursalternatief zich verhouden tot de bestaande situatie.

⁴ Zie de Natuurtoets hoofdstuk 10.

De aanvulling op het MER laat daarnaast zien dat ten opzichte van de referentiesituatie de meeste ligplaatsen een afname van trefkansen kennen. De ligplaatsen 79 en 82 kennen echter een substantiële verslechtering. De Commissie is van mening dat het proces goed in de aanvulling is beschreven, en dat duidelijk is weergegeven waarom geen QRA wordt ontwikkeld maar dat door middel van een rekentool de veiligheidssituatie wordt gemonitord. De Commissie beveelt aan in de toekomst de risico's op de ligplaatsen 79 en 82 te blijven monitoren, door middel van deze rekentool. Hiermee komt voor beide onderwerpen (risico's op de buisleidingen en risico's voor de omliggende risicovolle installaties) voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar.

2.3 Natuur

Beschermde soorten

In de aanvulling op het MER is nu duidelijk en navolgbaar gemotiveerd dat er zekerheid is dat het voorkeursalternatief uitvoerbaar is binnen de eisen van de Wet natuurbescherming. Zowel voor de rosse vleermuis als de ruige dwergvleermuis vindt –na aftrek van het aantal aanvaringslachtoffers van de bestaande 10 windturbines– geen overschrijding van de 1%-mortaliteitsnorm plaats. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar gekomen.

De Commissie constateert wel dat in absolute zin (dus zonder aftrek van de aanvaringslachtoffers in de huidige situatie van de 10 windturbines) het nieuwe windpark ver boven de 1%-mortaliteitsnorm zit met slachtoffers voor de rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis⁵. Het aantal aanvaringslachtoffers voor deze soorten zou met mitigerende maatregelen, zoals stilstandsvoorzieningen, aanzienlijk kunnen worden gereduceerd. De Commissie wijst er in dat verband op dat met name de bescherming van schaars voorkomende rosse vleermuis aandacht verdiend.

Stikstofdepositie

In de aanvulling op het MER is de berekening van de extra stikstofdepositie van het voorkeursalternatief bijgevoegd (de AERIUS-berekening). Hierdoor wordt duidelijk dat significante negatieve effecten op omringende Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming beschikbaar gekomen.

---

⁵ Naar verwachting 48 ruige dwergvleermuisslachtoffers en 12 rosse vleermuisslachtoffers.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing aanvulling

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Peter van der Boom

drs. Sjef Jansen

ir. Wim Keijsers

Tom Ludwig MA. (secretaris)

ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Omgevingsvergunning en Waterwegvergunning

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D22.2, "De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark". Daarom is een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam.

Initiatiefnemer

Eneco B.V.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3356](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

